

DVADSIATA PRVÁ NEDEĽA CEZ ROK B

Keďže sme v minulú nedeľu slávili slávnosť Nanebovzatia Panny Márie, musel som prerušiť zamyslenia na tému Eucharistie šiestej kapitoly Jánovho evanjelia. Dnes dokončím túto stať nepríjemným rozhovorom zástupov ľudí, ktorí nedokázali pochopiť Ježišove slová, že: „Kto bude jesť moje telo a piť moju krv...“ Vieme, že zástupy išli od miesta zázraku rozmnoženia chlebov a rýb s nádejou, že Ježiša urobia kráľom a tu zrazu toto neslýchané – jesť jeho telo a piť jeho krv, kto to kedy videl? Čo zošalel? „Tvrdá je to reč,“ tak si hovorili a pomaly postupne odchádzali sklamaní. Ako

vieme, Ježiša nasledovalo 72 učeníkov, z ktorých po tejto reči odišlo 60, ostali z nich len dvanásť. Aj týmto dal Ježiš možnosť odísť, ak sa im jeho reč nepáči. Všimnime si posledné vety dnešnej state evanjelia, ako odpovedal Peter. Ježiš povedal Dvanástim: „Aj vy chcete odísť?“ Odpovedal mu Šimon Peter: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života“ (Jn 6, 67-68). Ale dajme si otázku: „Rozumel tomu?“ Určite nie. Kedy sa mu otvorili oči a tiež aj ostatným apoštolom, tak to bolo pri Poslednej večeri, keď Ježiš pred ich očami prepodstatnil chlieb a víno na svoje Telo a Krv.

Istého času som mal možnosť čítať vyhlásenie protestantského profesora biblických vied na univerzite v Nemecku, ktorý sa podujal podrobne exegeticky rozpracovať Jánovo evanjelium. Lenže prišiel k jeho šiestej kapitole. A teraz čo s ňou, keď protestanti nemajú Eucharistiu? Vyjadril sa asi takto: „Keby Ježiš bol obrazne hovoril o jedení a pití jeho tela a krvi, určite by bol zastavil sklamané odchádzajúce zástupy so slovami, vráťte sa, veď ja som to myslel obrazne, nie doslovne.“ Lenže, Ježiš ich nezastavil, ale nechal odísť.

Žiaľ, aj v dnešných časoch je pre protestantské cirkvi táto reč obrazná, lebo nemajú Eucharistiu. Raz prišiel za mnou istý baptista so žiadosťou, či by som si s ním nepohovoril na biblickú tému. Prečo nie? A tak sme sa spokojne a kľudne rozprávali asi hodinu, keď tu zrazu z ničoho nič vyskočil proti mne, že my katolíci sme modlári. Ja som sa ho prekvapený opýtal, že z akého dôvodu? „Lebo sa klaniate obrazom a sochám svätých.“ Vysvetlil som mu, že sa neklaníme, ale len si uctievame svätých, ktorí sú znázornení na obrazoch alebo sochách. On zlostne pokračoval ďalej s tým, že aj tak sme modlári, lebo sa klaniame chlebu. Našťastie (a to považujem za Božie vnuknutie), vzal som zo stola Písmo sväté, opýtal som sa ho, či je Biblia Božie slovo. Odpovedal mi, že áno. Či je v Biblii všetko pravda a či všetko treba tak chápať, ako je napísané? Odpovedal mi tiež, že áno. Vtedy som mu prečítal stať zo šiestej kapitoly Jánovho evanjelia a tiež aj stať z Poslednej večere. Opýtal som sa ho: „A toto si ako máme vysvetliť? Je to obrazné alebo pravda?“ „No, to je tam obrazné,“ odpovedal mi. Tak? Ja som mu nato odpovedal:

„Čo sa vám hodí, to je pravda a čo nie, tak to je obrazné. Potom, kto koho klame?“ Videl som na jeho tvári veľkú zlosť. Nič mi na to nepovedal, len rýchlo vstal a utekal, a tak tresol dverami, že ich skoro vyrazil. Vtedy som si pomyslel, hľa pre mnohých je to naozaj „tvrdá reč.“ Akí môžeme byť šťastní, že pre nás je to skutočnosť a nie obrazné!

Určite, že táto pravda je aj pre nás veľké tajomstvo a ako som nie raz počul, že aj mnohí naši katolíci sa zdráhajú prijať túto pravdu. Prečo sa ľudia, ktorí prišli za Ježišom, pohoršovali nad jeho slovami, keď im hovoril o jedení jeho tela a pití jeho krvi? Jasne im to povedal, že sú – obrazne povedané – materialisti, lebo ho nehľadali kvôli zázraku, aby si posilnili vieru, ale preto, že si nasýtili žalúdky. Toto nebezpečenstvo hrozí aj mnohým našim katolíkom. Buď s pokorou prijmem Ježišovu pravdu, alebo budem špekulovať svojím slabým rozumom a ak to nezvládnem, tak to neprijmem. Na slávnosť Božieho Tela som sa snažil vysvetliť, čo sa deje pri svätej omši, keď kňaz premieňa chlieb a víno na Telo a Krv Pána Ježiša. Zopakujem to ešte raz. Výraz „premenenie“ by sme mali nahradiť výrazom „prepodstatnenie.“ To znamená, že sa pri svätej omši hostia nepremenia, ale prepodstatnia. A čo je teda podstata hostie? (To isté platí aj o víne). Je to súhrn jej významov, vzťahov, zmyslov, cieľov. Teda, podstata hostie je neviditeľná, nemateriálna. Táto očami neviditeľná podstata sa premení na očami neviditeľnú podstatu živého, vzkrieseného, za nás obetovaného Ježiša Krista. To, čo vidíme po premenení (prepodstatnení), to sú zmyslami viditeľné vlastnosti, ako je farba, tvar, hmotnosť, chuť a ostatné fyzikálne vlastnosti. Preto premenená hostia je navlas po vonkajšej stránke taká istá ako pred premenením. Ako nevieme očami zistiť život v makovom zrníčku, tak isto nevieme zistiť očami (zmyslami) život Ježiša Krista vzkrieseného, osláveného, za nás obetovaného vo svätej hostii.

Pomôžem si príkladom od môjho bývalého profesora homiletiky. V Bratislave, neďaleko Dómu sv. Martina, sa nachádza bývalý kostol sestričiek Klarisiek. Je už premenený, lepšie povedané, prepodstatnený na múzeum. Ako bohoslovci sme sa tam v rámci vychádzky chodievali pozrieť. Všetko, čo je v kostole hmotné a viditeľné, zostalo nezmenené. Vo vnútri zostali nezmenené: oltáre, lavice, lustre, obrazy, svietniky a ozdoby. Premenila sa však neviditeľná podstata kostola. Totiž, premenil sa súhrn významov, vzťahov, zmyslov a cieľov kostola, takže už to nie je kostol, ale múzeum, či koncertná sieň. Tak sa aj pri svätej omši premení neviditeľná podstata chleba a vína, čiže súhrn významov, vzťahov, zmyslov a cieľov chleba a vína na neviditeľnú podstatu Kristovho tela a krvi, ale viditeľné spôsoby chleba a vína ostanú.

Preto vás chcem na záver povzbudiť. Keď pri svätej omši kňaz pozdvihuje hostiu, tak sa na ňu s úctou pozerajte a v duchu si povedzte slová apoštola Tomáša:

„Pán môj a Boh môj.“ Keď si potom kňaz pokľakne, vtedy sa aj vy s úctou skloňte na znak poklony pred živým Ježišom. To iste urobte podobne aj pri pozdvihovaní kalicha.

Pripravil Martin Mojžiš, sprievodca pútnikov.